

Pienoisluento toimittajille, torstai 29. lokakuuta 2009, klo 9.50

Tari Haahtela, professori

HYKS, Iho- ja allergiasairaala

Tari Haahtela valmistui ylioppilaaksi vuonna 1964 ja lääketieteen lisensiaatiksi vuonna 1971. Hän väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1980. Nykyisin Haahtela on Helsingin yliopiston kliinisen allergologian professori ja HUS:n Iho- ja allergiasairaalan ylilääkäri.

Haahtela on toiminut Allergia- ja astmalehden päätoimittajana vuodesta 1983 sekä World allergy J Eur -lehden toimittajana vuodesta 2007. Suomen astmaohjelman ja allergiaohjelman puheenjohtajana hän on ollut vuodesta 1994 ja Maailman astmatyöryhmän GINA:n hallituksen jäsen vuodesta 2007. Haahtelalla on useita allergian ehkäisyyn ja tiedotukseen liittyviä palkintoja, muun muassa Tieto Finlandia -palkinto vuodelta 1991. Julkaisuja hänelle on kertynyt allergologiasta, keuhkosairauksista, ympäristö lääketieteestä sekä perhosista, jotka hän mainitsee vapaa-ajan harrastukseksi.

Eläinlääkäripäivillä 2009 Haahtela luennoi eläinlääkäreille kansallisesta allergiaohjelmasta. Eläinlääkäripäivien elintarvike- ja ympäristöhygienian luennoilla eläinlääkärit kuulevat monia luentoja sisäilmasta.

Toimittajien pienoisluennolla teemana ovat ennen kaikkea sisäilmaan liittyvät asiat. Haahtelan lisäksi aiheesta kertoo eläinlääketieteen tohtori, ympäristöterveyspäällikkö Outi Lepistö.

Tässä Haahtelan lyhennelmä varsinaisesta luennosta Eläinlääkäripäivillä:

Kansallinen allergiaohjelma 2008–2018

Kansallinen allergiaohjelma on koko väestölle, potilaille ja potilasjärjestöille, terveydenhuollon henkilöstölle, viranomaisille ja lainsäätäjille tarkoitettu koulutus- ja valistusohjelma.

Sillä pyritään vaikuttamaan niin asenteisiin kuin ympäristöön. Allergisten sairauksien ja niiden aiheuttamien haittojen ja kustannusten vähentämiseksi tarvitaan uudenlaista strategiaa.

Oireiden hoidosta on siirryttävä ehkäisyyn suuntaan. Tavoitteena on parantaa väestön sietokykyä ja vähentää allergeenien tarpeetonta välttämistä. Vaikeiden allergioiden hoitoon ja pahenemisen ehkäisyyn on kiinnitettävä enemmän huomiota.

Ilmanlaadun parantamiseen on panostettava; tämä tarkoittaa niin tupakansavualetustuksen loppumista kuin sisäilmaongelmien korjaamista. Allergia on usein koko elämän kestävä immuunipuolustuksen häiriö, joka huonontaa elämänlaatua ja aiheuttaa paljon lääkarissäkäyntejä, sairaalahoitoja, työkyvyttömyyttä ja lääkkeiden käyttöä. Allergiat ovat lasten ja nuorten yleisin krooninen sairaus.

Allergisten sairauksien esiintyvyys, prevalenssi Suomessa on suuri, ja se on myös suurentunut kuten monessa muussa länsimaassa. Esiintyvyys alkoi suurentua 1960-luvulla, ja etenkin allergisen nuhan ja astman esiintyvyyden kasvusuunta on jatkunut. Vuonna 2007 helsinkiläisistä aikuisista kymmenellä prosentilla oli lääkärin diagnosoima astma. Tavallisille ympäristön allergeeneille

herkistyneiden määrä on lisääntynyt ja tuoreiden väestötutkimusten mukaan atooppisten osuus kouluikäisistä on yli 40 prosenttia.

Uusi tutkimustieto kertoo, että on aika muuttaa suuntaa. Tähän asti käytetyt strategiat eivät ole vähentäneet allergisten sairauksien esiintyvyyttä, haittaavuutta ja kustannuksia, lukuun ottamatta astman hoidon saavutuksia. Pelkästä oireiden hoidosta on siirryttävä ehkäisyyn ja ehkäisevän hoidon suuntaan. Allergian syy näyttää olevan enemmän suojaavien elämäntapa- ja ympäristötekijöiden väheneminen kuin riskitekijöiden lisääntyminen. Uusi tieto kyseenalaistaa monia toimintamalleja, joita terveydenhuollossa ja yhteiskunnassa on omaksuttu allergiahaittojen torjumiseksi.

Kansallinen allergiaohjelma 2008–2018 nojaa tutkimukselliseen näyttöön, mutta tulevaisuuteen kohdistuu myös valistuneita arvauksia. Taustamateriaaliksi on julkaistu tuoreimpaan tieteelliseen tietoon perustuva raportti. Ohjelmaan on koottu alaan liittyvät Suomalaisen lääkäriseura Duodecimin Käypä Hoito -suositukset. Ohjelman yhteydessä on kehitetty ohjeisto allergian hallintaan.

www.sell.fi